

Мотиви за приемане на Правилник за устройството и дейността на Общинско предприятие „Благоустройство и комунално стопанство“.

Предлаганият проект на Правилник за устройството и дейността на Общинско предприятие „Благоустройство и комунално стопанство“ изготвен на правно основание чл. 51, ал. 1, чл.52 и чл.53 от Закона за общинската собственост, чл.2, ал.1, т.4 и чл.3 от Наредба за условията и реда за упражняване на правата на собственост на общината в търговски дружества с общинско участие в капитала, за участието на общината в граждански дружества и в сдружения с нестопанска цел, при спазване на изискванията на чл. 75-79 от АПК и на чл. 7, ал. 1 и чл. 26 от Закона за нормативните актове,

1. Причините, които налагат приемането Правилник за устройството и дейността на Общинско предприятие „Благоустройство и комунално стопанство“ са следните:

Общинските предприятия-второстепенни разпоредители с бюджетни кредити на Община Шумен, са създадени с решения №№ 156, 158, 159 на Общинския съвет от 28.04.2016 г., чрез реструктуриране на дейностите на общински предприятия, съответно:

-ОП „Паркинги и гаражи и благоустройство“ се реструктурира в ОП „Строителство и благоустройство“, като поема всички строително-ремонтни дейности на ОП „Общински жилища и имоти“.

-ОП „Обреден дом “се реструктурира в ОП „Паркове и обредна дейност “, като освен досегашната си дейност поема изцяло всички дейности по озеленяването и поддържането на зелените площи на територията на Община Шумен, поддържането на парковата и алейната мрежа и пешеходните зони, както и поддържането на Зоокъта.

-С решение № 122/31.03.2016 г. на Общински съвет Шумен е създадено „Чистота “, считано от 01.04.2016 г., с предмет на дейност сметосъбиране и сметоизвозване, сметопочистване и зимно поддържане, експлоатация и след експлоатационни грижи за депо за неопасни отпадъци в кв. Дивдядово.

-С решение № 119 по протокол № 6 от 31.03.2016 г. и решение № 159 по протокол № 7 от 28.04.2016г., е реструктурирано общинско предприятие „Паркинги, гаражи и благоустройство“ и е приет правилник, структура и числен състав на общинско предприятие „Строителство и благоустройство“; с решение № 120 по протокол № 6 от 31.03.2016 г. и решение № 158 по протокол № 7 от 28.04.2016 г., относно реструктуриране на общинско предприятие „Обреден дом“ е приет на правилник, структура и числен състав на общинско предприятие „Паркове и обредна дейност“.

Във връзка с представена информация от общинските предприятия ОП „Паркове и обредна дейност“, ОП „Строителство и благоустройство“ и ОП „Чистота“ във връзка с писмо № 53-00-183/25.05.2025 год. относно действащата към момента структура на предприятията, незаетите длъжности, квалификацията и образованието на заемащите длъжностите, заплащаното възнаграждение, наличието и състоянието на предоставените за управление и стопанисване

ДМА, наличието и състоянието на машини и съоръжения и съществуващите проблеми, фактите и изводите са следните:

След създаването на трите общински предприятия, започва процес на самостоятелно развитие и техническо осигуряване, без обща визия за развитието им.

Липсата на единна структура и управление и обща визия за развитие на услугите предоставяни от предприятията води до натрупване на редица проблеми.

Не са изпълнени:

-Решение №122 от 31.03 2016, с което Общинския съвет Шумен е възложил сметосъбиране и сметоизвозване; сметопочистване и зимно поддържане в Община Шумен. Девет години след създаването му ОП „Чистота“ не извършва тази дейност в селата на Община Шумен;

-Решение № 158 по протокол № 7 от 28.04.2016 г., с което Общинския съвет Шумен възлага на ОП „Паркове и обредна дейност” поддържане и почистване на деретата на реките, поддържане на растителността и почистване на канавките по общинската пътна мрежа,

-Решение № 119 по протокол № 6 от 31.03.2016 г. и решение № 159 по протокол № 7 от 28.04.2016 г., с което се възлага на ОП „Строителство и благоустройство” поддържане и ремонт на общински жилищни и нежилищни имоти, спортни имоти; кметства; читалища; детски ясли; детски градини; общински училища; общински предприятия; общински имоти на други структури, почистване и/или поддържане на дъждоприемни шахти и линейни отводнителни; поддържане на пътна маркировка и знаково стопанство; поддържане на улични и тротоарни настилки; изграждане на джобове за наземни контейнери на отпадъци и вкопаване на подземни контейнери за битови отпадъци; поддържане и/или ремонт на детски площадки и съоръжения, места за отдих и спорт.

Няма работещи механизми, чрез които съществуващата раздробеност на общинските предприятия да се компенсира чрез системна-ежедневна и ефективна координация между тях, което води до постоянно и неефективно използване на техниката, хората и финансовите средства.

Факт е, че след 2016г. много от дейностите, изпълняване до 2015 година със значително по-малък ресурс, сега са дадени на външни изпълнители и не се изпълняват от общинските предприятия, въпреки, че работят без формиране на печалба и могат да изпълняват същите дейности/услуги на по-ниски цени. Пример е сметосъбирането от селата, което може да се изпълнява на цена по-ниска от сегашната, ако се изпълнява от ОП „Чистота“.

Целесъобразно е и създаване на общинско звено за извършване на ДДД дейности/дезинфекция, дезинсекция, дератизация/, самостоятелно производство на цветя, декоративни храсти и необходими дървесни видове за нуждите на Общината.

Има дублиране на дейности и структури, което води до неефективно използване на публичните бюджетни средства, ДМА, техника и работници. Типични примери за дублиране са счетоводното обслужване, снабдяване с материали, горива, работно облекло, ремонт и поддържане на машини и съоръжения, неефективно използване на налична техника.

Налага се извода, че раздробената им структура и управление, води до неефективно използване на ДМА и публичните ресурси, до проблеми в качество на услугите за което има редица сигнали в Община Шумен. От години необосновано се прилага ползването на външни услуги на значително по високи цени от тези, на които общинските предприятия могат да ги изпълняват. Недостатъчна е инициативата за постигане на пълния обем от предмета им на дейност.

Налага се и извода, че едно общинско предприятие, вместо сегашните три, с подходящо вътрешно реструктуриране и гъвкавост при оптимизирано на задачите и организация на работниците, ще изпълнява значително по голям обем публични услуги, с по високо качество и същият ресурс от персонал, техника и финансови средства.

Факт е също, че сегашната раздробена структура на предприятията води и до съществени различия при определяне възнагражденията на служителите и работниците. При извършване на еднакви дейности получават различно заплащане, което е постоянен повод за недоволство, напускане от едно предприятие и прехвърляне в друго, с което се нарушава качеството на дейностите във всички предприятия.

Има сигнали, че при вземане на решенията в предприятията не е водещо експертното начало и опазване на околната среда. Това влошава качеството на услугите, води до занижен контрол на качеството на им, неудовлетвореност сред гражданите от работата на Общинските предприятия, и санкции от контролни органи, които санкции в крайна сметка плащат гражданите.

Факт е, че Община Шумен, не може да разчита на пълноценни Общинските предприятия, в сегашният им вид - да са водещи в усилията Шумен и селата ни да са чисти, приветливи, и Община Шумен да се нареди сред най-желаните за живот общини в България.

Анализа на сегашното състояние на тези общински предприятия показва наличие на системни проблеми, които не могат да се решат с оперативни мерки:

Факт е, че от 2016 година стои нерешен и приоритетния проблем за изграждане и на обща Стопанска база за дейностите „Чистота“ в Община Шумен. Техниката и базите му са разположени в различни точки на град Шумен. На други терени са ДМА, техника и съоръжения на ОП „Паркове и обредна дейност“ и ОП „Строителство и благоустройство“. От стопанска и управленска гледна точка подобна разпръснатост води до неефективно управление на дейностите и проблеми с качеството на дейностите.

Наложително Община Шумен да приеме конкретни управленски решения за стартиране изграждане на База, която да обслужва всички дейности предоставяне от общински предприятия. В проектиране и изграждане на База за различните дейности, активна роля могат да имат и специалистите и работниците, заети в тези дейности, изграждайки собствената си база със съответните условия на труд и почивка.

-Типичен пример на влиянието на липсата на единна Общинска база със съвременни условия за организацията на труда, ремонти и поддържане на техниката и оборудването, и за неефективно натоварване на закупената техника е не използването и при зимното почистване в Община Шумен сезон 2024/2025г. Липса на необходимата координация между предприятията

доведе до не използване на закупената общинска техника, и възлагането на външни услуги без доказана целесъобразност, което води до неефективно изразходване на публичните средства. Подобно е положението с неизправни миячни автомобили, мотометачки и др.

-Липсата на адекватни грижи и професионални управленски решения за поддържане на техниката и съоръженията често водят и до нарушаване на технологичните процеси, каквито са случаите с многократното изтичане на инфилтрат от РДНО в кв. Дивдядово, водещи както до замърсяване на почвите, така и до санкции по ЗУО, което е щета за Община Шумен. Липсват и регресни искове към отговорните лица за подобни нарушения от страна на съответния Директор на ОП, с което недопустимо се толерира нарушения на технологичната дисциплина.

-От години не е нерешен проблема в ОП „Паркове и обредна дейност“ с недостатъчния персонал, съобразно възложените площи за поддържане, съгласно необходимата повтаряемост. Същевременно анализа показва, че в други общински предприятия има персонал, който не се натоварва ефективно.

На ОП „Паркове и обредна дейност“ е възложено да поддържа чрез косене с ръчни моторни коси 6819 дка, и 938 дка за косене с трактор, което със съществуващият персонал е невъзможно.

При тези цифри необходимият брой косачи е 27, а необходимият брой общи работници 39.

В посочените цифри на зелени други площи не са включени цифри на зелени други площи по кметствата:

стари православни/смесени гробища	17 дка
нови православни гробища	207 дка
мюсюлмански гробища	100 дка
ромски гробища	6 дка
училища	22 дка
детски градини	26 дка
Кметства	433 дка
Общо:	811 дка

Само за поддържане на обществените тревни площи в гробищните паркове по кметствата чрез ръчно косене-минимум 2 пъти годишно са необходими през сезона 6 броя косачи и 4 броя общи работници. В посочените примери не са включени необходимият брой автомобили и шофьори.

За площите за зацветяване и поддържане на цветни фигури, за има красив вид Шумен за жители и туристи – 1670 м2 е необходим постоянно зает персонал от 5 работника плюс 2 в оранжерия за производство на цветя.

В група за рязане на едроразмерна растителност при утежнени градски условия са необходими 6 работника.

За поддръжка на гробищните паркове в Шумен, кв. Дивдядово, Макак и Мътница са необходими 5 работника

За поддръжка на обществени чешми, фонтани и поливни системи е необходим 1 водомайстор

В посочени цифри не са включени: ръководители, техници, специалисти, машинисти, шофьори, ландшафтен архитект, техник-лесовъд едроразмерна растителност, агроном.

Сега ОП „Паркове и обредна дейност“ работи с щат от 66 души, при необходими 125 души.

Същевременно в ОП „Чистота“ работят 166 души, но при съществуващата раздробеност не се постигат очакваните резултати за устойчиво чист град.

При обединяване на 3-те предприятия, този недостиг може да се реши чрез пренасочване и преквалификация на работници заети сега в ОП „Чистота“. Ще се създадат условия за поддържане на зелената система на Шумен, паралелно с поддържани на чисти улици и тротоари.

Раздробеността на предприятия не осигурява възможност и за концентрация на ресурси за поддържане в необходимото техническо, конструктивно и визуално състояние и на спортните площадки в Шумен /до Летен театър, кв. Тракия и др./; остават редица неподдържани и спирки на градския транспорт /със счупени стъкла и неугледни/; неподдигнати корони на дървета по голяма брой улици, които пречат на видимостта, закриват пътните знаците по ЗДП и увеличават риска от ПТП; системно има повредени и неремонтирани и небоядисани пейки; неремонтирани обществени тоалетни; непочистени графити.

В настоящият раздробен вид Общинските предприятия изглеждат все по неподредени, структурите им обрастват с ненужни позиции за сметка на закриване на позиции за квалифицирани специалисти и работници, правят се промени без достатъчно аргументи и резултата е неефективно работещи ОП. Към 23.05.2025г. в трите предприятия има общо 20 незаети бройки. В редица случаи образованието и квалификацията на заемащите длъжностите не отговарят на изискванията за длъжността.

Видно от План-сметките на ОП, исканията към Бюджета на Община Шумен за закупуване на техника за стотици хиляди левове и ДМА, от всяко предприятие поотделно, не е отчита вече наличие на такава в другите предприятия. Има случаи при които исканата за закупуване техника е налична, но не са положени грижи за доброто и стопанисване и поддържане. На практика се стимулира безстопанственост и преразход на публични средства.

Налага се извода, че дейности, които Община Шумен е изпълнявала чрез Общинско предприятие пред предишните десетилетия са били технологично свързани, ресурсно и финансово аргументирани. При единна структура и управление на ДМА и ресурси, заетите в летните дейности са включвани по план, в дейностите по зимното поддържане на улици, територии за обществено ползване, зелени площи и др., като очаквания резултат е ефективно и ефикасно изразходване на бюджетните кредити и по-добро качество на изпълняваните услуги и дейности.

Подобна единна структура на управление, с приложен принцип на синергия между процесите на планиране, оперативно ръководство, контрол и отчетност липсва при сегашния вид

на Общинските предприятия ОП „Паркове и обредна дейност“, ОП „Строителство и благоустройство“ и ОП „Чистота“.

Крайният извод от анализа на предоставената информация и резултатите от дейностите на трите предприятия ОП „Паркове и обредна дейност“, ОП „Строителство и благоустройство“ и ОП „Чистота“ е: Обединението на горепосочените Общински предприятия е без алтернатива за решаване на посочените проблеми.

Йерархията на дейностите при създаване на общинско предприятие „Благоустройство и комунално стопанство“, на основата на обединение на ОП „Паркове и обредна дейност“, ОП „Строителство и благоустройство“ и ОП „Чистота“ следва да бъде:

1. Дейност сметосъбиране и сметоизвозване на битовия отпадък от населените места на територията на Община Шумен. Дейностите се изпълняват ежедневно-365 дни в годината, дейността е приоритетна услуга на гражданите за събиране, транспортиране и последващо третиране на неопасните отпадъци от бита, дейността изисква най-голям финансов ресурс осигурен от гражданите и юридическите лица по реда на чл. 66 (2) ЗМДТ. Дейността на предприятието по сметосъбиране и сметоизвозване на битовия отпадък от населените места на територията на Община Шумен е без алтернатива.

2. Дейностите на РДНО/регионално депо за неопасни отпадъци/ Шумен. Депото е основен обект от екологичната инфраструктура в Шуменска област, предназначен да приема и третира чрез запръстяване след сепариране на неопасен отпадък от бита. Депото е в списъка на критичните обекти по Закона за защита от бедствия. Подлежи на след експлоатационни грижи 35 години след закриване на клетките и рекултивация. Дейностите по евентуалното му разширяване и рекултивация изискват значителен финансов ресурс, който не е по възможностите на местните бюджети. Тези изисквания задължават Община Шумен, на чиято територия е РДНО да осигури и поддържа екип от професионално подготвени специалисти, с необходимата квалификация и механизми за ежедневен контрол на дейностите.

3. Поддържане чистотата на местата за обществено ползване в Община Шумен. Дейността е от голям обществен интерес и на ежедневен контрол от гражданите.

4. Другите услуги и дейности, съгласно предмета на дейност на обединените предприятия.

Необходими са и конкретни стъпки от ръководството на предприятието за:

-Прилагане на мерки за ефективно използване на ДМА, техниката и съоръженията, включително ремонт и поддържане в предвиденото от производителите техническо състояние

-Прилагане на адекватна на задачите изменения в структурата на предприятието съобразно План-сметката за 2026г.

-Прилагане на мерки за придобиване на съответна квалификация от работниците и специалистите с цел повишаване производителността на труда, качеството на услугите и ефикасно изразходване на предоставените публични ресурси.

-Прилагане на мерки за оценка качеството на работа и съответстващото справедливо заплащане на труда.

-Прилагане на високотехнологични мерки за ефективен контрол на дейностите и услугите, изпълнявани от предприятието.

-Директора на ОП „БКС“, съгласувано с ресорния Зам. Кмет следва да изготви предложение за:

Подходящ терен за проектиране и поетапно изграждане на Стопанска база за ОП„Паркове, обредна дейност, строителство и чистота“, което да стартира с Генерален план на предлагани терен/примерно 35-40 дка/ в източната част на УПИ, в който сега е разположена Базата на ОП ОП „Паркове и обредна дейност“.Има ремонтирана сграда, подходяща за част от заетите в предприятието. Терена е на комуникативно място-има бърз достъп до кварталите на Шумен и бърз достъп от населените места на Община Шумен.

Друг терен с подходящи характеристики е УПИ, в който е разположена базата на ОП „Строителство и благоустройство“. Разположен е в урбанизираната част на Шумен – източно от Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, има бърз достъп чрез обходния път на Шумен до населените места на Община Шумен, и чрез бул. „Симеон Велики“ до кварталите на града. Съществуващите постройки/вкл. гаражи/ са подходящи за специализираната техника с по-голяма височина и има условия за текущи ремонти.

- Закупуване на необходима техника с цел обхващане на дейностите от предмета на предприятието по приоритети.

- Необходим ресурс за развиване собствено производство на цветя, декоративни храсти и подходящи дървесни видове, с цел намаляване на разходите.

- Необходим ресурс за създаване на звено „ДДД“/дезинфекция, дезинсекция, дератизация/ дейности.

- Съгласувано с кметовете на населени места, изготвя предложение до Кмета на Община Шумен за осигуряване, ремонт и поддръжка на малогабаритна техника за нуждите на населените места в Община Шумен, включително включване в курсове за квалификация на лица, предложени от Кметовете на населени места и осигуряване на транспортна техника за поддържане чистотата на площите за обществено ползване.

- Развитие на нови видове услуги за гражданите от ОП “БКС“ /поддържане на улично осветление; поддържане на улични маркировки; сметосъбиране и сметоизвозване от населените места на Община Шумен; зимно поддържане на уличната мрежа в Шумен и населените места; необходимост от осигуряване на сезонни работници; поддържане на детски и спортни площадки; изграждане и поддържане на чешми за обществено ползване и др. дейности/

Проектът е изработен при зачитане на принципите на необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност.

2. Целите, които се поставят:

Предлаганият проект е изготвен с цел

- ефективно използване на обществените ресурси- материални, финансови, информационни и човешки ;

- постигане на синергизъм, чийто ефект при сливания представлява по-добрия общ съвкупен резултат на обединената структура, в сравнение с резултатите като прост сбор на действащите към момента поотделно;

- да се преодолеят съществуващи слабости в съвместната дейност на предприятията към момента/ припокриване на задачи, разходване на ресурс за едни и същи дейности, за укрепване и стабилизиране и/или за да оползотворите нови бизнес възможности.

3. Финансовите и други средства, необходими за прилагането на правилника:

Във връзка с прилагане на правилника следва да бъде включена в бюджета на общината бюджет/план-сметка/ на новообразуваното предприятие и обезпечаване на необходимия ресурс за осъществяване на всички възложени дейности

4. Очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива:

Сливането на досегашните общински предприятия и образуването на ново такова би позволило на новата структура чрез метода на комбиниране и взаимодействие да оптимизира ресурсите си – производствени, технологични, финансови и човешки.

Когато се редуцират разходи за дейността и разходите за администрация и управление може да се увеличи ефективността и количеството на извършваните дейности, т.е. да се реализира ефект от мащаба. Безспорно, това води до подобряване на дейността на структурата, оптимизират се разходите, а също така би могло да доведе и до нарастване на приходите от дейността, тъй като при обединяване ресурсите в нова структура могат да се реализират и повече и като обем дейности.

Чрез осъществяване на преобразуване на действащата структура чрез сливане, потенциален синергизъм може да се наблюдава в следните 4 направления:

- Дейност извършвана от структурата
- Управление на структурата
- Оперативни системи в самата структура
- Финансова синергия -по оптимизиране на разходите

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Предлаганият Правилник за устройството и дейността на Общинско предприятие „Благоустройство и комунално стопанство“ не противоречи нормативните актове от по-висока степен, както и с тези на европейското законодателство.